

Kjære leser

Velkommen til nytt nummer av *Tidsskrift for kjønnsforskning*, det andre i rekken av to numre om kjønn, organisasjon og ledelse. De fagfelleverderte artiklene i forrige utgave handlet om den norske loven om kjønnskvote-ring til næringslivsstyrer. I dette nummeret flyttes blikket fra det nasjonale og globale til forhandlinger om kjønn og makt som skjer lokalt og i styrerommene. Kvinnene i Trond Løyning's nettverksanalyse er styrerepresentanter i næringslivet. Å bli formelt representert er én ting, å etablere nettverk og å øve relasjonell innflytelse er noe annet. Løyning argumenterer for at kvinnene er blitt en integrert del av næringslivseliten. Med forbehold om varigheten av endringene som har skjedd, konkluderer han at «(..) loven har medført store endringer med hensyn til kvinners tilgang til maktposisjoner i næringslivet». Og dette handler altså ikke bare om tilgang til den institusjonelle makten ved styreverv, som er det loven direkte regulerer. En effekt av loven har vært at kvinner nå utgjør en vesentlig del av en nettverkselite, og slik har fått tilgang også til den relasjonelle makten ved styreverv.

Også Hilde Bjørkhaug's studie trekker i retning av at kvinnene har fått faktisk innflytelse i styrer ved økt representasjon. I en studie av landbrukssamvirket, som frivillig og altså uten lovpålegg innførte kvotering, analyserer hun intervjuer med styrerepresentanter i lys av kriterier for profesjonalisering av styrearbeid. Konklusjonen er at styrearbeidet på flere

måter er blitt profesjonalisert med kvinnenes økte antall. Bjørkhaug er mer usikker på om det har resultert i økt verdiskaping, som var ett av argumentene for kvotering. Argumentet om økt verdiskaping forutsatte at kvinner har andre ressurser og en annen kompetanse enn menn i kraft av sitt kjønn. I Agnes Bolsøs artikkel diskuteres spørsmålet om kvinners særbidrag. Hun sammenligner forskning som på ulike måter tar utgangspunkt i at kvinners bidrag i organisasjoner er annerledes enn menns. Hun oppfordrer til å spørre om kjønn betyr noe for hvordan vi bidrar til ledelse, framfor å ta for gitt at det gjør det.

Jacob Aars og Dag Arne Christensen har analysert deltakelse i lokalpolitikk. Med 1501 respondenter fra 22 norske kommuner konkluderer de at de politiske partiene muligens synes de har nådd et metningspunkt for kvinneandelen til kommunestyrene *uten* å ha utnyttet det potensialet for rekruttering av kvinner til lokalpolitikk som finnes. Deres studie er den aller første i sitt slag og de påpeker at vi mangler eksakt kunnskap om kjønn og deltakelse i lokalpolitikken, og etterlyser mer forskning på dette feltet.

Da *Tidsskrift for kjønnsforskning* hadde tema-nummer om kjønn, organisasjon og ledelse i 1993, ble det sendt inn flere tekster som på ulike måter tematiserte maktens «glasstak», som kvinner har/hadde vansker med å trenge gjennom. Denne gangen har vi ingen bidrag med dette fokuset. Det er kvinnenes deltakelse

og innflytelse som analyseres, og gjennomgående med positive konklusjoner. Kvoteringsloven kan krediteres at det har skjedd store endringer på kort tid når det gjelder innflytelse for kvinner i næringslivs- og organisasjonsledelse. Det har satt nye spørsmål på forskernes dagsorden. Vi har imidlertid ingen tro på at siste ord er sagt når det gjelder «glasstaket», og ser behovet for fortsatt forskning på slike mekanismer.

Debatten om kjønn og poststrukturalisme forsetter i dette nummeret med svært spennende innlegg fra Stine Helena Bang Svendsen og Harriet Bjerrum Nielsen. Diskusjonen har nå gått i retning av hva som konstituerer eller

bør utgjøre kjønnsforskning som et eget fagfelt. Denne debatten er svært betimelig nå som kjønnsforskning har etablert seg som studieemne ved de største utdanningsinstitusjonene i Norge. Institusjonaliseringen av fagfeltet gjør at dette i utgangspunktet svært tverrfaglige feltet blir avgrenset og definert på nye måter.

Dette nummeret er det siste med Agnes Bolsø som redaktør. Etter to år gir hun stafett-pinnen videre til Kari Jegerstedt som fra nå av skal være redaktør sammen med Hilde Danielsen.

God lesning

Agnes Bolsø og Hilde Danielsen